

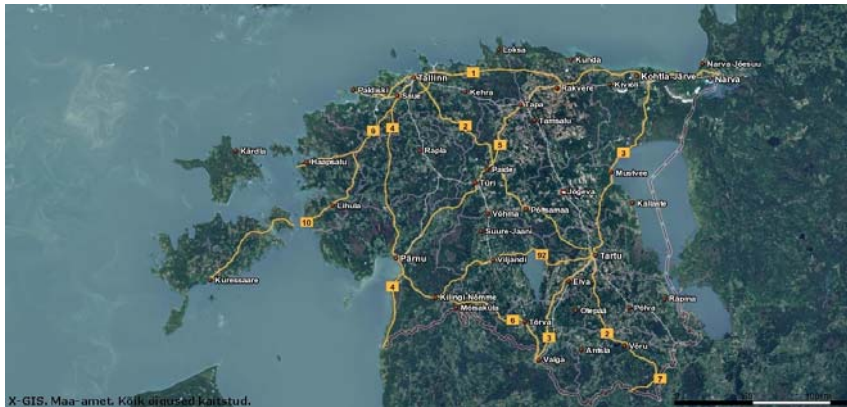
KOV tegevused ja tulemused keskkonnamüra leevendamisel. Väikelinna rõõm ja mure keskkonnamüraga.

Jaan Vahtla

Jõgeva Linnavalitsuse keskkonna peaspetsialist

jaan@jogevalv.ee

Jõgeva linnast üldiselt

- Jõgeva on keskmise suurusega väikelinn Eesti idaosas, alla 6000 elanikku, pindalalt 3,9 m2.
- Linn on põllumajandust teenindavate ja ehitust edendavate ettevõtete meelispaigaks selles piirkonnas, kuna asub raudtee ääres. Linna läbivad ja selle vahetus läheduses asuvad 2 küllaltki olulist riigimaanteed, neist üks on Tallinn-Tartu vana maantee (rahvapärase nimetusega Piibe maantee) ning Mustvee kaudu Narva siirduv maantee.
- Jõgeva on Eesti Tervislike Linnade Võrgustiku liige

Müra allikas nr 1-transport

- Linna poolitab raudtee (joonisel oranzhiga). Linnas puudub raudtee ülesõidukoht, teisele poole raudteed jõudmiseks tuleb läbida 3,4 km pikkune vahemaa, üle viadukti. Praegu on viadukt remondis ning ümbersõit on ca`7 km pikkune, mööda külavaheteed. Naabruses asuv Jõgeva alevik (kollasest joonest paremal), kustkaudu see nüüd toimub, on sattunud pideva müra tsooni. Mürale lisanduvad veel heitgaasid ning tohutu hulk tolmu
- Linnaga piirnevad 2 maanteed ning kuna valdavaks tuuleks on läänetuul, siis müra katab piirkonna, milles asuvad koolid, lasteaiad ning haigla.

Raudtee müra

- Idatuulte korral on raudtee müra levik ca`3 km kaugusele linnas. Peatänavad on raudteega risti ning äärelinna suurealmute inimesed kurdavad, et nagu elaksid raudtee ääres.

Raudtee müra

- Läänetuulte korral levib raudtee müra enam kui 4 km kaugusele.
- Müra leviku põhjused on: põldude massiivistamine nõukogude ajal; massiline metsade lausraie; müratõkete puudumine; rongimürinast ja rataste hõõrdumisest tingitud müra.

Müra ohjamine: meede 1- selgus omandisuhetes

- Tänavatel ja teedel ja parklatel saab olla vaid üks omanik. See garanteerib nende parema korrashoiu ja seeläbi mürataseme ohjamise.
- 1999.aastal korrastati EU PHARE vahendite abil linna ja valla piirid ning piiril piki teede telgjoont poolitatud teed ja tänavad said kas linna või valla omaks. Konfliktid sellel pinnal – kes peab ja millal hooldama neid teid ja reguleerima transpordikorraldust - on nüüd välistatud.
- Korterelamute juures asuvad parklad teenivad üksnes nende elamute elanike huve, ning Linnavalitsus otsustas maareformi käigus liita need nende elamute kinnistute koosseisu. Samas võimaldas see meede panustada linnavalitsuse eelarvest rohkem vahendeid avalike teede ja parklate remondiks ja hoolduseks, olles samaaegselt ka efektiivseks mürataseme vähendamise meetmeks kogu linnale.

Müra ohjamine: meede 2 – piirangud rasketranspordile

- Raskeveokite sisenemine kesklinna ja elmupiirkondadesse toimub Linnavalitsuse kirjaliku loa alusel (piirangute asukohad joonisel oranzhiga)
- Raudteerööbaste liitekohad puuduvad, vanad vene vedurid on asendatud uutega, ka reisivagunid. Ent kaubavagunid on endiselt vanad ja tekitavad samasugust müra kui 20.sajandil.
- Laadimistööd on lubatud kl 7-23-ni, see kehtib ka raudteel toimuva kohta,
- Transiitliiklus vaibub ise pärast tööpäeva lõppu

Müra ohjamine: meede 3 - planeeringud

- Tööstus, laadimisalad ning põllumajanduskaubandus on linna üldplaneeringus ja ka realsuses koondatud omaette piirkonda kahele poole raudteed ning müra levik on sellega minimeeritud

Müra ohjamine: meede 3 - planeeringud

- Raudtee laadimisala ei ole suurenenud, vaid on endistes piirides (pildil kollasega).
- Laadimistööd on piiratud kellaajaliselt.
- Keslinna planeeringus on ette nähtud rajada raudtee müratõke (kollasega piiritletud alast põhja suunas). Millal raudtee omanik selle välja ehitab, pole teada

Müra ohjamine: meede 3 - planeeringud

- **Keskkonnamõjude hindamine:** otsustaja (kohalik omavalitsus) peab teadma tulevase müratekitaja tegevusest reaalsuses, mitte lähtuma üksnes tema lubadustest ja projektidest. Tuleb koguda võimalikult palju teavet analoogsete ettevõtete puuduste ja eeliste kohta, parim on saada vahetu kogemus. Alles seejärel saab kõnelda ettevõtjaga tema tulevase ettevõtmise mõistlikkuse üle. 2007.aastal käisime Leedu Vabariigis agrotööstuskontserni Agrochema ettevõtetes. Nüüd nad aktsepteerivad meie ettepanekut arendada oma tegevust teisiti – algselt planeeritud viljakuivatit (müra sarnaneb reaktiivlennuki omaga) meie linn ei koge.

Müra ohjamine: meede 3- planeeringud

- Naaberomavalitsuses kavandatavaga on vaja olla kursis. Siis ei saa teise poole tegevused luua vaikivalt eeldusi senise keskkonnaseisundi halvendamiseks.

2010. aastal lükkasime kahel korral tagasi taastuvenergia ettevõtja (4-Energia) koostootmisjaama asukohavalikud (pildil punasega) linna lähedusse. Põhjuseks oli välisõhu halvenemise (sõnnikuhais, müra, tolm) reaalne oht. „Roheline energia“ ei ole enam „roheline“, kui see halvendab olemas olevat keskkonnaseisundit.

Müra ohjamine: meede 4- mitmetasandiline keskkonnateadlikkus

- Lisaks kogemusele, et majade soojustamine ning akende-uste vahetus kaasaegsete vastu annab rohkem sooja ning vähendab küttekulusid, on meil hakatud aru saama ka sellest, et sellised meetmed vähendavad selle õnnetuse, milleks on rongimüra - sissetungi elu- ja tööruumidesse. Siin tuli sel aastal appi ka riik: avanes neid tegevusi toetav meede.
- Samuti vähendab mürataset korterelamute kinnistutel asuvate autoplatside remontimine, osaliselt abistatakse linnaeelarvest.
- Teede ja tänavate tolmuwabaks muutmine vähendas ka liiklusest tingitud müra taset.
- Korraldatud jäätmeveo (alates 01.2007) rakendumisel loobus enamik inimesi täitmisel ja tühjendamisel kolisevatest plekist mahutitest ja ka see oli nendepoolne panus vaikusesse.
- Linnavolikogu määrustes on määratud kindlaks kellaajad (kl 7-23), millal võib müra tekitavaid töid teostada.
- Kesklinnas kehtib kl 8-18 kiirusepiirang 30 km/h, see vähendab autode müra märkimisväärselt
- Hangete koostamisel oleme nende tehnilistesse tingimustesse sisse kirjutanud müratekitavate tööprotsesside lubatud aja (kellaaeg, vajadusel ka nädalapäevad).

Väikelinn=vaikusesaar müraookeanis

Väikelinnas tuleb säilitada tuleb seda väärtust, mille nimetuseks on müravaba või vähese müraga keskkond. Vaid nii loome eeldused säilitada oma riigis „vaikusesaared“, millel vaikus oleks üheks põhiväärtustest. Sinna ju lähevad mürarikaste piirkondade inimesed oma vaimset ja füüsilist tervist taastama ka edaspidi ning just seal on võimalus olla ja sinna tulla sellistel investoritel, kes eelistavad panustada kõrgekvaliteedilistesse ja keskkonnahoidlikesse tegevustesse

Täna tähelepanu eest!